

บทที่ 2

แนวคิดทางทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดทางทฤษฎี

ทฤษฎีอุปสงค์

อุปสงค์ หมายถึง ปริมาณความต้องการสินค้าหรือบริการชนิดใดชนิดหนึ่ง ในระยะเวลาหนึ่ง ๆ ณ ระดับราคาต่าง ๆ ของสินค้าหรือบริการนั้น โดยสมมติให้ปัจจัยอื่น ๆ ที่จะเกิดผลกระทบต่ออุปสงค์นั้นคงที่ ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณสินค้าและราคาเป็นไปตามกฎของอุปสงค์ (law of demand) ซึ่งกล่าวว่าปริมาณของสินค้า และบริการชนิดใดชนิดหนึ่งที่ผู้บริโภคต้องการซื้อแปรผกผันกับระดับราคาสินค้าและบริการชนิดนั้นเสมอ (Marshall อ้างถึงใน เกษร จันทรภูษิตร์, 2530, หน้า 3-5)

อย่างไรก็ตาม อุปสงค์จะเปลี่ยนแปลง ถ้าปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์เปลี่ยนแปลง ปัจจัยเหล่านี้ ได้แก่

1. ระดับราคาสินค้าชนิดนั้นเอง โดยทั่วไปปริมาณความต้องการซื้อสินค้าจะลดลง ถ้าราคาสินค้าชนิดนั้นสูงขึ้น
2. ระดับรายได้ของผู้บริโภค ปริมาณความต้องการซื้อและรายได้จะแปรผันไปในทางเดียวกัน คือ เมื่อรายได้เพิ่มขึ้นปริมาณที่ต้องการซื้อจะเพิ่มมากขึ้น
3. จำนวนประชากร โดยทั่วไปปริมาณความต้องการจะเพิ่มขึ้น เมื่อจำนวนประชากรมากขึ้น
4. ระดับราคาสินค้าชนิดอื่น ๆ ถ้าเป็นสินค้าที่ใช้ทดแทนกันราคาเพิ่มขึ้น ผู้บริโภคจะหันมาบริโภคสินค้าที่มีราคาถูกกว่า แต่ถ้าเป็นสินค้าที่ใช้ประกอบกันราคาเพิ่มขึ้นแล้ว ผู้บริโภคจะต้องการซื้อสินค้าที่เกี่ยวข้องกันทั้งสองชนิดลดลง
5. รสนิยมของผู้บริโภค การเปลี่ยนแปลงรสนิยมของผู้บริโภคอาจทำให้ปริมาณความต้องการซื้อสินค้าชนิดนั้น ๆ เพิ่มขึ้นหรือลดลงได้

6. ปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง นอกจากปัจจัยดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังมีปัจจัยอื่นที่กำหนดปริมาณ ความต้องการซื้อของผู้บริโภค เช่น การคาดคะเนราคาสินค้าในอนาคต เป็นต้น

กฎแห่งอุปสงค์ (law of demand) ระบุว่าปริมาณของสินค้าและบริการชนิดใดชนิดหนึ่งที่ผู้บริโภคต้องการซื้อย่อมผันแปรเป็นปฏิภาคส่วนกลับ (inverse relation) กับระดับราคาของสินค้าและบริการชนิดนั้นเสมอ กล่าวคือ เมื่อราคาสินค้าสูงขึ้น ผู้บริโภคจะซื้อสินค้าในปริมาณน้อยลง และเมื่อราคาลดลง ผู้บริโภคจะซื้อสินค้าในปริมาณมากขึ้น การที่ปริมาณซื้อแปรผันผกผันกับราคาสินค้านั้นเกิดจากสาเหตุ 2 ประการ คือ

1. ผลทางรายได้ (income effect) เมื่อราคาสินค้าสูงขึ้น แต่รายได้ตัวเงิน (money income) ของผู้บริโภคคงที่ ทำให้ผู้บริโภคซื้อสินค้าได้ปริมาณน้อยลง นั่นคือ อำนาจซื้อหรือรายได้แท้จริงของผู้บริโภคลดลง ในทางตรงกันข้าม เมื่อราคาสินค้าลดลง ผู้บริโภคสามารถซื้อสินค้าได้ปริมาณมากขึ้น นั่นคือ รายได้แท้จริงของผู้บริโภคเพิ่มขึ้น

2. ผลทางการทดแทน (substitution effect) เมื่อราคาของสินค้าชนิดหนึ่งสูงขึ้น ในขณะที่สินค้าชนิดอื่นซึ่งทดแทนสินค้านี้ได้มีราคาอยู่คงที่ ผู้บริโภคจะรู้สึกกว่าสินค้านี้แพงขึ้น จึงซื้อสินค้านี้ลดลง และหันไปซื้อสินค้าอื่นเพื่อใช้แทนสินค้านั้น ในทางตรงข้าม เมื่อราคาของสินค้าลดลง ผู้บริโภคจะซื้อสินค้าอื่นน้อยลง และหันมาซื้อสินค้านี้มากขึ้น

ฟังก์ชันอุปสงค์และเส้นอุปสงค์

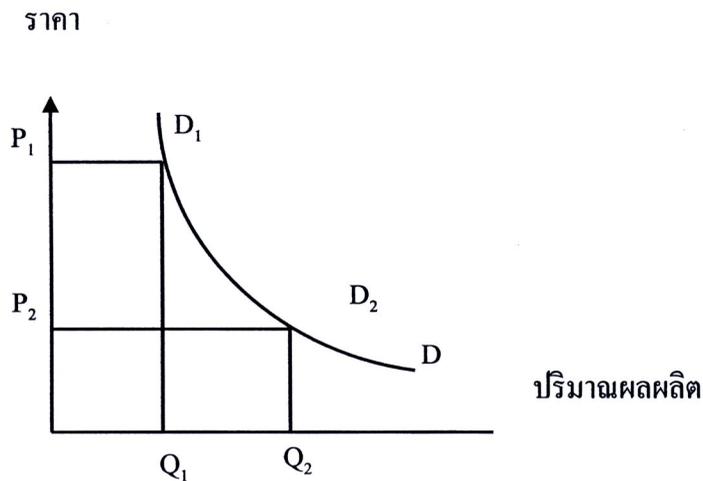
ฟังก์ชันอุปสงค์ (demand function) หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณเสนอซื้อสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งกับตัวแปรอื่น ๆ ที่มีส่วนกำหนดปริมาณเสนอซื้อสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งกับตัวแปรที่มีส่วนกำหนดปริมาณเสนอซื้อสินค้านั้น

เส้นอุปสงค์ (demand curve) หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณเสนอซื้อสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งกับราคาสินค้านั้น ๆ คงที่ เส้นอุปสงค์จึงเป็นเพียงส่วนหนึ่งของฟังก์ชันอุปสงค์ โดยกำหนดให้ตัวแปรทุกตัวกำหนดปริมาณเสนอซื้อคงที่ให้เปลี่ยนแปลงได้เฉพาะราคาสินค้าเท่านั้น

การเปลี่ยนแปลงปริมาณอุปสงค์ (changes in the quantity demanded)

การเปลี่ยนแปลงปริมาณอุปสงค์ หมายถึง การที่ตัวกำหนดโดยตรง คือ ราคาสินค้า ได้เปลี่ยนแปลงไป อันมีผลทำให้ปริมาณซื้อเปลี่ยนแปลงไปด้วยตามกฎของอุปสงค์ ส่วนตัวกำหนดโดยอ้อมทั้งหลายสมมติว่าอยู่คงที่ การเปลี่ยนแปลงปริมาณซื้อจึงเป็นการย้ายตำแหน่งจากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่งบนเส้นอุปสงค์เดิม

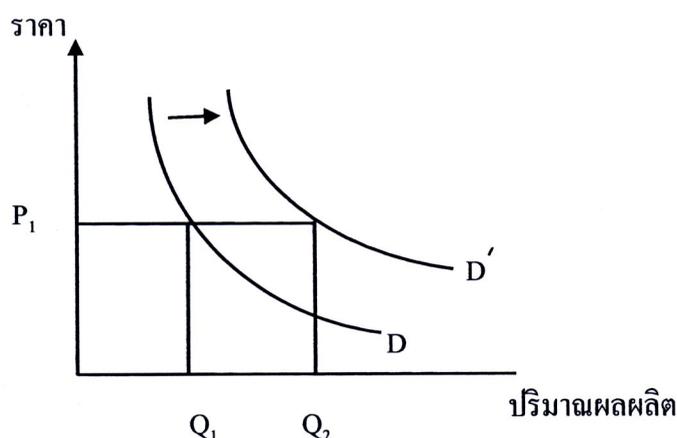
ภาพ 2 การเปลี่ยนแปลงปริมาณอุปสงค์

ที่มา. จาก หลักเศรษฐศาสตร์จุลภาค (หน้า 27), โดย วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน, 2541, กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์.

การเปลี่ยนแปลงระดับอุปสงค์ (shifts in the demand curve)

การย้ายเส้นอุปสงค์ หมายถึง การที่ตัวกำหนดอุปสงค์โดยอ้อม เช่น รายได้ รสนิยม ราคาสินค้าอื่น เป็นต้น ตัวใดตัวหนึ่งหรือหลายตัวได้เปลี่ยนแปลงไป และมีผลทำให้ปริมาณซื้อเพิ่มขึ้นหรือลดลง ณ ระดับราคาเดิม ถ้าแสดงด้วยรูปจะเห็นได้ว่าเส้นอุปสงค์ย้ายไปทั้งเส้น แต่จะย้ายไปอยู่ทางขวาหรือทางซ้ายของเส้นอุปสงค์เดิม ก็แล้วแต่ว่าเมื่อตัวกำหนดอุปสงค์โดยอ้อมเปลี่ยนไป มีผลทำให้ปริมาณซื้อเพิ่มขึ้นหรือลดลงจากเดิม ณ แต่ละระดับราคา กล่าวคือ ถ้าทำให้ปริมาณซื้อเพิ่มขึ้น เส้นอุปสงค์จะย้ายไปอยู่ทางขวาของเส้นเดิม ในทางตรงกันข้าม ถ้าทำให้ปริมาณซื้อลดลง เส้นอุปสงค์จะย้ายไปอยู่ทางซ้ายของเส้นเดิม

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
 ห้องสมุดงานวิจัย
 วันที่..... 12 ส.ค. 2556
 เลขทะเบียน..... 209178
 เลขเรียกหนังสือ.....

ภาพ 3 การเปลี่ยนแปลงระดับอุปสงค์

ที่มา. จาก *หลักเศรษฐศาสตร์จุลภาค* (หน้า 27), โดย วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน, 2541, กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์.

ทฤษฎีอุปทาน

อุปทาน หมายถึง จำนวนสินค้าและบริการที่ผู้เสนอขายต้องการขาย ณ ราคาค่าหนึ่ง ในเวลาหนึ่ง (Ferguson อ้างถึงใน วรณี จิเจริญ, 2543, หน้า 47)

องค์ประกอบของอุปทาน ประกอบด้วย

1. ความต้องการผลิต (want to produce)
2. ความสามารถในการผลิต (ability to produce)

เส้นอุปทาน (supply curve) เป็นเส้นแสดงความสัมพันธ์ระหว่างราคาและปริมาณเสนอขายสินค้านั้น มีลักษณะลาดขึ้นจากซ้ายไปขวา ความชันเป็นบวก สร้างจากตารางอุปทาน

กฎของอุปทาน (law of supply) ปริมาณขายจะเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันกับราคา

อุปทานส่วนบุคคล (individual supply curve) เป็นเส้นแสดงอุปทานของผู้ผลิตรายใดรายหนึ่ง ถ้านำมารวมกันจะได้เส้นอุปทานของตลาด (market demand curve)

ปัจจัยกำหนดอุปทาน ได้แก่

1. ราคาสินค้าชนิดนั้น

2. เป้าหมายของผู้ผลิต
3. ราคาปัจจัยการผลิต
4. เทคโนโลยี
5. ฤดูกาล
6. การคาดคะเนเกี่ยวกับราคาสินค้า
7. จำนวนผู้ขาย
8. ภาษี และเงินอุดหนุน
9. ปัจจัยอื่น ๆ

การเปลี่ยนแปลงของอุปทาน (change in supply) มี 2 ลักษณะดังนี้

1. การเคลื่อนไหวภายในเส้นอุปทาน (move along) เกิดจากการเปลี่ยนแปลงราคาสินค้านั้น โดยที่ปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องคงที่

2. การย้ายเส้นอุปทาน (shift) เกิดจากการเปลี่ยนแปลงปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหนึ่งหรือหลาย ๆ ตัว โดยที่ราคาสินค้านั้นคงที่

ถ้าการเปลี่ยนแปลงทำให้อุปทานเพิ่มขึ้นเส้นอุปทานจะขยับไปทางขวาของเส้นเดิมทั้งเส้น

ถ้าการเปลี่ยนแปลงทำให้อุปทานลดลงเส้นอุปทานจะขยับไปทางซ้ายของเส้นเดิมทั้งเส้น

ความยืดหยุ่นของอุปสงค์และอุปทาน

ทั้งอุปสงค์และอุปทานแสดงถึงความสัมพันธ์ของราคาและปริมาณ กฎของอุปสงค์กล่าวไว้ว่า เมื่อราคาลดลงปริมาณการเสนอซื้อจะเพิ่มขึ้น ส่วนกฎของอุปทานกล่าวไว้ว่าเมื่อราคาสินค้าลดลงปริมาณเสนอขายจะลดลง แต่ปริมาณจะสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในราคาเป็นเท่าไรนั้น ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ของการเปลี่ยนแปลงในปริมาณต่อการเปลี่ยนแปลงในราคา เป็นแนวความคิดของความยืดหยุ่นราคา (Ferguson อ้างถึงใน วรณี จิเจริญ, 2543, หน้า 104-105)

$$\text{สูตร } E_p = \frac{\% \text{การเปลี่ยนแปลงของปริมาณ}}{\% \text{การเปลี่ยนแปลงของราคา}}$$

$$E_p = \frac{\Delta Q}{Q} / \frac{\Delta P}{P}$$

$$E_p = \frac{\Delta Q}{\Delta P} \times \frac{P}{Q}$$

โดยที่ ΔQ = ปริมาณสินค้าที่เปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากราคาเปลี่ยนแปลงไป

ΔP = ราคาสินค้าที่เปลี่ยนแปลงไป

P = ราคาเฉลี่ย หรือราคา ณ จุดใดจุดหนึ่ง

Q = ปริมาณเฉลี่ย หรือปริมาณ ณ จุดใดจุดหนึ่ง

ลักษณะความยืดหยุ่นแบ่งได้เป็น 5 ชนิด ดังนี้

1) ความยืดหยุ่นมากกว่า 1 (elastic) หมายถึง ร้อยละการเปลี่ยนแปลงของปริมาณมากกว่าร้อยละการเปลี่ยนแปลงของราคา

2) ความยืดหยุ่นน้อยกว่า 1 (inelastic) หมายถึง ร้อยละการเปลี่ยนแปลงของปริมาณน้อยกว่าร้อยละการเปลี่ยนแปลงของราคา

3) ความยืดหยุ่นเท่ากับ 1 (unitary) หมายถึง ร้อยละการเปลี่ยนแปลงของปริมาณเท่ากับร้อยละการเปลี่ยนแปลงของราคา

4) ความยืดหยุ่นเท่ากับ ∞ (perfectly elastic) หมายถึง ร้อยละการเปลี่ยนแปลงของราคามากเท่าใดก็ตาม จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของปริมาณมากเท่านั้น

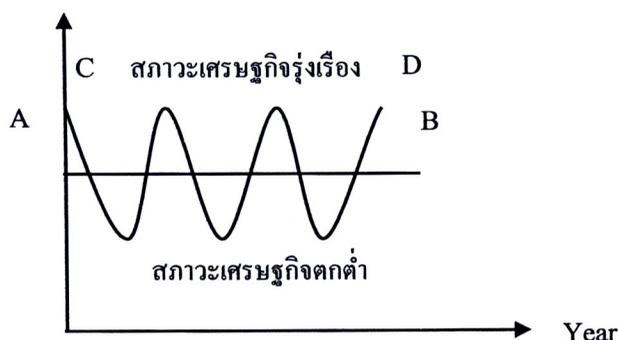
5) ความยืดหยุ่นเท่ากับ 0 (perfectly inelastic) หมายถึง ร้อยละการเปลี่ยนแปลงของราคามากเท่าใดก็ตาม จะไม่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของปริมาณ

วัฏจักรธุรกิจ

การเปลี่ยนแปลงเคลื่อนไหวขึ้นลงของธุรกิจในระยะสั้นซึ่งมีผลทำให้ Y or GNP เปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นเพียงแนวโน้มของเศรษฐกิจส่วนใหญ่ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งเท่านั้น

จากภาพ 4 แสดงถึงการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นศูนย์ (no growth) นั่นคือผลิตภัณฑ์ประชาชาติ ณ ระดับสรรรภาพ CD แสดงการเปลี่ยนแปลงในระยะสั้น

การขึ้นลงของธุรกิจ

ภาพ 4 วัฏจักรธุรกิจ

ที่มา. จาก เศรษฐมิตีเบื้องต้น (หน้า 34), โดย ไพฑูรย์ ไกรพรศักดิ์, 2546, กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วัฏจักรธุรกิจแบ่งเป็น 4 ระยะ คือ (ไพฑูรย์ ไกรพรศักดิ์, 2546, หน้า 35)

1. ระยะหดตัวหรือถดถอย (recession)

ธุรกิจจะดำรงอยู่ในระยะสูงสุดได้เพียงระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น หลังจากนั้นจะเริ่มหดตัว เช่น เกิดจากอุปสงค์มวลรวมลดลง ทำให้การผลิตลดลงและการจ้างงานลดลงเกิดภาวะว่างงาน รายได้ครัวเรือนลดลง ธุรกิจมีกำไรลดน้อยลง การลงทุนชะลอตัว สถาบันการเงินมีปัญหาขาดสภาพคล่อง (ลูกหนี้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด) ส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยสูงขึ้น ถ้าไม่ได้รับการแก้ไขก็ยากที่จะฟื้นตัวในระยะสั้น

2. ระยะต่ำสุด (trough) ระยะนี้การว่างงานสูง อุปสงค์รวมน้อยกว่ากำลังการผลิตของประเทศ กำไรของธุรกิจจะต่ำ บางรายอาจขาดทุนเกิดปัญหาธุรกิจเกิดความเชื่อมั่นในอนาคต ทำให้ธุรกิจต่างไม่ปรารถนาที่จะลงทุนใหม่ สถาบันเงินสดมีเงินสดสำรองอยู่มาก อัตราดอกเบี้ยต่ำระยะนี้หากรุนแรงมากจะเรียกว่า “ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ” (depression)

3. ระยะขยายตัวและฟื้นฟู (expansion or recovery) เมื่อเศรษฐกิจตกต่ำ อุปสงค์มวลรวมลดลงมาก แต่การบริโภคจะไม่ลดลงเท่ากับศูนย์ยังคงต้องมีการใช้จ่ายเพื่อประทังชีวิต (subsistence level) ดังนั้นการผลิตและการจ้างงานจึงเพิ่มขึ้นเพื่อทดแทนเครื่องจักรที่สึกหรอ รายได้และรายจ่ายในการบริโภคเริ่มที่จะสูงขึ้น การคาดคะเนเป็นไปได้ในทางที่ดี อุปสงค์ขยายตัว การผลิตขยายตัวโดยใช้สมรรถภาพส่วนเกิน

4. ระยะสูงสุด กำลังการผลิตถูกใช้เต็มที่ full employment ปัจจัยการผลิตเริ่มขาดแคลน ส่งผลให้ต้นทุนสูงขึ้น เกิดอุปสงค์รวมส่วนเกิน ระดับราคาสินค้าสูงขึ้น ธุรกิจมีกำไรมากขึ้น เกิดภาวะเงินเฟ้อ (inflation)

วัฏจักรธุรกิจและการเปลี่ยนแปลงของรายได้ประชาชาติ การเปลี่ยนแปลงของรายได้ประชาชาติ (GNP) มี 2 ลักษณะคือ (ไพฑูรย์ ไกรพรศักดิ์, 2546, หน้า 37)

1. ในระยะยาว แสดงให้เห็นถึงแนวโน้มที่สูงขึ้นอย่างสม่ำเสมอของ Y or GNP เรียกว่า ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (economic growth)

2. ในระยะสั้น แสดงให้เห็นถึงการเคลื่อนไหวขึ้นลงของ Y or GNP เรียกว่า วัฏจักรของธุรกิจ (business cycle)

ในระยะนี้ Real GNP แนวโน้มสูงขึ้น และ Potential GNP แสดงให้เห็นถึงความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

Potential GNP ระดับผลผลิตที่เกิดจากการจ้างงานเต็มที่

Potential < Real ระดับผลผลิตที่การจ้างงานมีการว่างงานน้อยกว่าร้อยละ 5

Potential > Real ระดับผลผลิตน้อยเกินไป เกิดภาวะว่างงาน (มากกว่าร้อยละ 5)

จากการเปลี่ยนแปลงของรายได้ประชาชาติ (GNP) ส่งผลต่อระดับของผลผลิตและการว่างงานในระบบเศรษฐกิจ แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของผลผลิตที่แท้จริงทั้งหมด (total real output) ระดับการจ้างงาน และระดับการว่างงาน

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ศุภกร ขำล้ำเลิศ (2541) ศึกษาเรื่อง *โครงสร้างทางการค้า และปัจจัยที่มีผลกระทบต่อราคาน้ำมันดีเซลในประเทศไทย* ทำการศึกษาถึงโครงสร้างทางการค้าของน้ำมันดีเซล และปัจจัยที่มีผลกระทบต่อราคาน้ำมันดีเซลในประเทศไทย ช่วงปี พ.ศ. 2535-2539

สมการปัจจัยที่มีผลกระทบต่อราคาขายปลีกน้ำมันดีเซลในประเทศไทย

$$P_t^T = 2.483 + 0.142P_{(t-1)}^W + 0.057EX_{(t-1)} + 0.082S_t^T$$

(1.5531) (24.424)*** (14.478)*** (0.877)

R Squared = 0.9563

Adj. R Squared = 0.9539

D. W. = 1.93

F Statistic = 408.0812

ตัวเลขในวงเล็บคือค่า t Statistics

***มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

ผลการศึกษาพบว่าโครงสร้างทางการค้าของน้ำมันดีเซลได้มีการเปลี่ยนแปลงจากการนำเข้ามาเป็นการผลิตภายในประเทศมากขึ้น ทำให้สัดส่วนการผลิตต่อการนำเข้าของน้ำมันดีเซลมีแนวโน้มสูงขึ้นในปี พ.ศ. 2539 ในส่วนของการจำหน่ายภายในประเทศก็มีปริมาณเพิ่มขึ้นและมีการส่งออกไปยังต่างประเทศอีกด้วย รัฐบาลไม่ได้มีการกำหนดราคาน้ำมันเชื้อเพลิงภายในประเทศอีกต่อไป ทำให้ราคาขายปลีกน้ำมันดีเซลภายในประเทศมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา โดยปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบต่อราคาขายปลีกน้ำมันดีเซลในประเทศได้แก่ ราคาน้ำมันดีเซลในตลาดโลก และอัตราแลกเปลี่ยนใน 1 เดือนที่ผ่านมา

ศรีสุข กมลทกาทัย (2544) ศึกษาเรื่อง *การผลิตและการใช้ผลิตภัณฑ์เหล็กในประเทศไทย* ทำการศึกษาถึงสภาพโครงสร้างของเหล็กในประเทศ ปริมาณการผลิต

และปริมาณความต้องการใช้ที่เหมาะสมในอุตสาหกรรมเหล็กภายในประเทศ รวมถึงการระบุประเภทของอุตสาหกรรมเหล็กที่มีศักยภาพในการดำเนินธุรกิจในประเทศ โดยได้พิจารณาอุตสาหกรรมเหล็ก 6 ประเภท คือ (1) อุตสาหกรรมเหล็กเส้น (2) อุตสาหกรรมเหล็กถลุง (3) อุตสาหกรรมเหล็กถลุงแรงดึงสูง (4) อุตสาหกรรมเหล็กโครงสร้างรูปพรรณรีดร้อน (5) อุตสาหกรรมเหล็กแผ่นรีดเย็น (6) อุตสาหกรรมเหล็กแผ่นรีดร้อน รวมถึงการพิจารณาอุปสงค์และอุปทานส่วนเกินพบว่า อุตสาหกรรมเหล็ก ในปี พ.ศ. 2439-2541 มีความสามารถในการดำเนินธุรกิจต่ำลง และเกิดอุปทานส่วนเกินในระบบ เนื่องจากอัตราการขยายตัวด้านการผลิตมากกว่าอัตราการขยายตัวในด้านอุปสงค์ ส่วนอุตสาหกรรมเหล็กแผ่นรีดร้อนและเหล็กแผ่นรีดเย็นมีความสามารถในการทดแทนการนำเข้าที่ชัดเจนและสามารถดำเนินธุรกิจได้ในอนาคต

วาสนา วงศ์ศิริ (2547) ศึกษาเรื่อง *ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อราคาขายยางแผ่นดิบชั้น 3 ของประเทศไทย* โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อราคาขายยางแผ่นดิบชั้น 3 และพยากรณ์ราคาขายยางแผ่นดิบชั้น 3 ของประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2547-2548 โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิแบบอนุกรมเวลารายเดือนระหว่างปี พ.ศ. 2542-2546 แล้วนำมาวิเคราะห์โดยวิธีการวิเคราะห์การถดถอย (regression model) และทำการประมาณค่าหาความสัมพันธ์ด้วยวิธีกำลังสองน้อยสุด (Ordinary Least Squares--OLS) ผลจากการประมาณแบบจำลองนี้จะนำไปพยากรณ์ราคาขายยางแผ่นดิบชั้น 3 ของประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2547-2548

สมการปัจจัยที่มีผลกระทบต่อราคาขายยางแผ่นดิบชั้น 3

$$P = -15.229 + 0.453PEX + 0.427P1 + 0.0882EX + 0.036MPI + 8.34E-06QC(-1)$$

(-3.953) *** (5.923) *** (6.463) *** (2.330) ** (1.859) *
(2.250) **

$$R \text{ Squared} = 0.9915$$

$$\text{Adj. } R \text{ Squared} = 0.9903$$

$$D. W. = 2.0110$$

F Statistic = 820.0757

ตัวเลขในวงเล็บคือค่า t Statistics

*มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90

**มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

***มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การใช้ยางสังเคราะห์ของโลกในปีที่ผ่านมา (ปีที่ $t-1$) ราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ณ ตลาดส่งออกกรุงเทพ ราคายางแผ่นรมควันชั้น 1 อัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินบาทกับเงินดอลลาร์สหรัฐอเมริกา และดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมในประเทศ สามารถอธิบายการผันแปรของตัวแปรตาม คือ ราคายางแผ่นดิบชั้น 3 ในประเทศ ได้ร้อยละ 99 และตัวแปรเหล่านี้มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน ผลการศึกษาการพยากรณ์ราคายางแผ่นดิบชั้น 3 ของประเทศ พบว่า ราคายางแผ่นดิบชั้น 3 ของประเทศรายเดือนปี พ.ศ. 2547-2548 มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.90 จากผลการศึกษาข้างต้นรัฐบาลควรมีมาตรการที่จะรองรับสถานการณ์ราคาขางพาราและนโยบายต่าง ๆ ที่ตอบสนองต่อแนวโน้มการผลิต รวมถึงการวางแผนการผลิตให้เหมาะสมกับแนวโน้มราคาขางพาราในอนาคต จากการศึกษาวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อราคาขางแผ่นดิบชั้น 3 ที่เกษตรกรได้รับของประเทศและพยากรณ์ราคาขางแผ่นรมควันชั้น 3 ที่เกษตรกรได้รับรายเดือนนั้นพบว่า เป็นการศึกษาที่อยู่ในวงจำกัด แต่สาเหตุที่เลือกศึกษาเฉพาะขางแผ่นรมควันชั้น 3 ที่เกษตรกรได้รับเนื่องจากว่าขางแผ่นรมควันชั้น 3 เป็นขางที่มีการส่งออกและทำการผลิตมากที่สุดในประเทศไทย ทำให้การพยากรณ์แนวโน้มราคาขางมีประโยชน์ต่อบุคคลที่สนใจเกี่ยวกับธุรกิจขางพารา รวมถึงรัฐบาลเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนและจัดทำมาตรการต่าง ๆ ในการรักษาเสถียรภาพราคาในอนาคต กล่าวคือ รัฐบาลควรสนับสนุนการใช้มาตรการประกันราคาขาง รวมถึงมาตรการในการควบคุมจำนวนผลผลิตขางให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมเพื่อเสถียรภาพของราคา

จิตประพันธ์ ยืนสง่ามั่นคง (2549) ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อราคาทองในประเทศไทยและการพยากรณ์ราคาทองคำด้วยแบบจำลองของบ็อกซ์และ

เงินกินส์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อราคาทองคำในประเทศไทย และพยากรณ์ราคาทองคำในประเทศไทยด้วยแบบจำลองของบ็อกซ์เงินกินส์ โดยใช้ข้อมูลทศนิยมเป็นรายเดือนตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2541 ถึง เดือนตุลาคม พ.ศ. 2548

สมการปัจจัยที่มีผลกระทบต่อราคาทองในประเทศไทย

$$P^G = -6756.397 + 32.356P^W + 37.605CPI + 101.470EX + 70.824D_t$$

(-12.694)*** (34.654)*** (5.488)*** (19.295)*** (2.100)**

R Squared = 0.9985

Adj. R Squared = 0.9984

D. W. = 1.8148

F Statistic = 11632.51

ตัวเลขในวงเล็บคือค่า *t* Statistics

**มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

***มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อราคาทองคำในประเทศไทย คือ ราคาทองคำในตลาดโลก (P^W) ดัชนีราคาผู้บริโภค (CPI) อัตราแลกเปลี่ยนของประเทศไทยต่อดอลลาร์สหรัฐ (EX) และเหตุการณ์ก่อวินาศกรรมในประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อวันที่ 11 กันยายน พ.ศ. 2544 (D_t) โดยราคาทองคำในตลาดโลก ดัชนีราคาผู้บริโภค และอัตราแลกเปลี่ยนของประเทศไทยต่อดอลลาร์สหรัฐ มีผลกระทบต่อราคาทองคำในประเทศไทย ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 และเหตุการณ์ก่อวินาศกรรมในประเทศสหรัฐอเมริกา มีผลกระทบต่อราคาทองคำในประเทศไทย ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และหลังจากนำราคาทองคำในตลาดโลก ดัชนีราคาผู้บริโภค และอัตราแลกเปลี่ยนของประเทศไทยต่อดอลลาร์สหรัฐ มาพยากรณ์ตัวเองด้วยวิธีของบ็อกซ์และเงินกินส์ พบว่าค่าที่พยากรณ์มีความแม่นยำในระยะสั้น คือ 1 เดือน และเมื่อนำค่าตัวแปรอิสระดังกล่าวมาพยากรณ์ราคาทองคำในประเทศไทย พบว่า ราคาทองคำที่พยากรณ์ได้นั้นมีความ

แม่นยำระยะสั้นคือ 1 เดือนเช่นเดียวกัน ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้คือ ผู้ที่มีความสนใจจะลงทุนเกี่ยวกับทองคำควรจะติดตามความเคลื่อนไหวของราคาทองคำในตลาดโลก คำนี้อาจผู้บริโภค และอัตราแลกเปลี่ยนของประเทศไทยต่อดอลลาร์สหรัฐ นอกจากนี้นักลงทุนควรคำนึงถึงวิกฤตการณ์ต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อราคาทองคำในประเทศไทยได้ และหากผู้ที่สนใจจะใช้วิธีการของบ็อกซ์และเจนกินส์ ในการพยากรณ์ราคาทองคำในประเทศไทยในระยะสั้นนั้นจะต้องเลือกรูปแบบให้มีความเหมาะสมสำหรับการพยากรณ์ในแต่ละครั้ง

ฉัฐกมล หาญกล้า (2549) ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์อุปสงค์ผลิตภัณฑ์เหล็กแผ่นรีดร้อนในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออุปสงค์ของเหล็กแผ่นรีดร้อน และเพื่อพยากรณ์ความต้องการใช้ของเหล็กแผ่นรีดร้อนของประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลทศวรรษระหว่างไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ. 2545 ถึงไตรมาสที่ 4 ของปี พ.ศ. 2548 รวมถึงบทบาทของรัฐบาลในการพัฒนาอุตสาหกรรมเหล็กแผ่นรีดร้อนของประเทศไทย วิธีการศึกษาจะทำการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระกับอุปสงค์ของเหล็กแผ่นรีดร้อนในประเทศไทย เพื่อหาตัวแปรอิสระที่เหมาะสมเพื่อนำไปพยากรณ์ความต้องการใช้เหล็กแผ่นรีดร้อนในอนาคตโดยใช้วิธีวิเคราะห์ด้วยสมการถดถอยเชิงซ้อน

สมการอุปสงค์เหล็กแผ่นรีดร้อนในประเทศไทย

$$Q_h = 642.53 + 0.613X_1 + 1.952X_2$$

(0.718) (2.245)** (5.072)***

R Squared = 0.758

Adj. R Squared = 0.721

D. W. = 1.72

F Statistic = 20.403

ตัวเลขในวงเล็บคือค่า t Statistics

**มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

***มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

ผลจากการศึกษาพบว่า ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และ 99 ตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับปริมาณอุปสงค์ของเหล็กแผ่นรีดร้อนในประเทศไทย ประกอบด้วยปริมาณการบริโภคเหล็กแผ่นรีดเย็น และปริมาณการผลิตรถยนต์และรถยนต์พาณิชย์ ตามลำดับ โดยมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับอุปสงค์ของเหล็กแผ่นรีดร้อนในประเทศไทย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรเท่ากับ 0.613 และ 1.952 ส่วนผลจากการค่าพยากรณ์พบว่า ความต้องใช้เหล็กแผ่นรีดร้อน จะเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 3.81 ต่อไตรมาส จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระโดยใช้แนวความคิดว่าด้วยความยืดหยุ่น ได้ผลลัพธ์สอดคล้องกับค่า t ratio

อัคนี ชาตะนาวิน (2549) ศึกษาเรื่อง *ปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์เหล็กทรงแบน* มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออุปสงค์เหล็กทรงแบนทั้งนี้ในการศึกษาใช้ข้อมูลทศวรรษรายไตรมาสในช่วงปี พ.ศ. 2544-2548 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (quantitative analysis) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอย (regression analysis) และประมาณค่าสัมประสิทธิ์ด้วยวิธีกำลังสองน้อยสุด (Ordinary Least Squares--OLS) สำหรับแบบจำลองที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ได้ใช้ทฤษฎีอุปสงค์ปัจจัยการผลิต เป็นแนวคิดในการกำหนดแบบจำลองถดถอยพหุคูณ (multiple regression model) แบบ Double-log คั้งนี้

$$\begin{aligned} \text{LnDx} = & -16.4615 - 0.6086\text{LnPx} + 2.3958\text{LnInd} + 0.5995\text{LnQcon} \\ & (-2.4434)^{**} \quad (-2.1815)^{**} \quad (3.5912)^{***} \quad (2.6225)^{**} \end{aligned}$$

R Squared	=	0.7184
Adj. R Squared	=	0.6534
D. W.	=	1.9030
F Statistic	=	11.0550

ตัวเลขในวงเล็บคือค่า t Statistics

**มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

***มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

ผลการศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์เหล็กทรงแบนมีดังนี้ อุปสงค์เหล็กทรงแบนมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับราคาเหล็กทรงแบนเฉลี่ยในประเทศ โดยมีค่าความยืดหยุ่นเท่ากับ 0.6086 และมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับมูลค่าเพิ่มอุตสาหกรรมการผลิต ณ ราคาปีฐานปี พ.ศ. 2531 และค่าใช้จ่ายในการก่อสร้าง ณ ราคาปีฐานปี พ.ศ. 2531 โดยมีค่าความยืดหยุ่นเท่ากับ 2.3958 และ 0.5995 ตามลำดับ

ผลการพยากรณ์อุปสงค์เหล็กแบน พบว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2549-2555 ปริมาณอุปสงค์เหล็กทรงแบนจะมีแนวโน้มสูงขึ้นโดยจะมีอัตราเพิ่มเฉลี่ยร้อยละ 11 ต่อปี และในปี พ.ศ. 2555 อุปสงค์เหล็กทรงแบนอยู่ที่ระดับ 22.5 ล้านตัน เมื่อพิจารณาอุปสงค์เหล็กทรงแบนจำแนกตามประเภท พบว่า พ.ศ. 2549 อุปสงค์เหล็กแผ่นรีดร้อนอยู่ที่ระดับ 7,015,924 ตัน อุปสงค์เหล็กแผ่นรีดเย็นอยู่ที่ระดับ 2,616,107 ตัน และอุปสงค์เหล็กแผ่นเคลือบอยู่ที่ระดับ 2,259,365 ตัน และเมื่อถึงปี พ.ศ. 2555 อุปสงค์เหล็กแผ่นรีดร้อน เหล็กแผ่นรีดเย็น และเหล็กแผ่นเคลือบอยู่ที่ระดับ 13,273,113 ตัน 4,949,297 ตัน และ 4,274,392 ตัน ตามลำดับ

วิทยา ตั้งงามจิตต์ (2550) ศึกษาเรื่อง *อุปสงค์ของเหล็กแผ่นรีดร้อนในประเทศไทยและผลกระทบจากภาษีตอบโต้การทุ่มตลาด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออุปสงค์ของเหล็กแผ่นรีดร้อนในประเทศไทยและนโยบายของรัฐบาลในการปกป้องอุตสาหกรรมเหล็กแผ่นรีดร้อนในประเทศไทยโดยการตั้งกำแพงภาษีตอบโต้การทุ่มตลาด ทั้งนี้ในการศึกษาได้ทำการวิเคราะห์เชิงพรรณนาและเชิงปริมาณ ในการศึกษาเชิงปริมาณได้สร้างแบบจำลองทางเศรษฐมิติแบบวิธีสมการถดถอยพหุคูณและประมาณค่าด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุดเพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่ออุปสงค์ของเหล็กแผ่นรีดร้อนในประเทศไทยในปี พ.ศ. 2535-2549 ตัวกำหนดอุปสงค์ของเหล็กแผ่นรีดร้อนในประเทศไทย ได้แก่ ราคาของเหล็กแผ่นรีดร้อนในตลาดโลก*

(FOB) เฉลี่ย มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ย (GDP) ปริมาณการผลิตรถยนต์และปริมาณนำเข้าของเหล็กแผ่นรีดร้อนจากต่างประเทศ ที่มีความสัมพันธ์ต่อปริมาณความต้องการใช้เหล็กแผ่นรีดร้อนโดยกำหนดให้อยู่รูปของสมการเส้นตรง (linear form) ได้ดังนี้

$$\begin{aligned}
 QH &= -1.266 - 0.005PH + 0.340GDP + 0.003CAR + 0.840CR \\
 &\quad (-0.851) \quad (-1.960)^* \quad (1.360) \quad (2.700)^{**} \quad (3.560)^{***} \\
 &\quad + 1.139IMH \\
 &\quad \quad (3.900)^{***}
 \end{aligned}$$

<i>R Squared</i>	=	0.93
<i>Adj. R Squared</i>	=	0.90
<i>D. W.</i>	=	2.19
<i>F Statistic</i>	=	25.28
<i>SE of Regression</i>	=	0.33

ตัวเลขในวงเล็บคือค่า *t Statistics*

*มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90

**มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

***มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

ผลการวิเคราะห์อุปสงค์ของเหล็กแผ่นรีดร้อนในประเทศไทย โดยใช้สมการถดถอยเชิงเส้น (multiple linear regression) พบว่า สมการอุปสงค์ของเหล็กแผ่นรีดร้อนมีความเหมาะสมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีความสัมพันธ์ทางลบกับราคาเฉลี่ยเหล็กแผ่นรีดร้อนในตลาดภูมิภาคเอเชียอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและมีความสัมพันธ์ทางบวกกับมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ปริมาณการผลิตรถยนต์ ปริมาณการผลิตเหล็กแผ่นรีดเย็นในประเทศและปริมาณการนำเข้าเหล็กแผ่นรีดร้อนรวมถึงชนิดกักผิวเฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสามารถหาค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ของเหล็กแผ่นรีดร้อนต่อราคาตลาดในภูมิภาคเอเชียของเหล็กแผ่นรีดร้อนเท่ากับ 0.420 ต่อมูลค่า

ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเท่ากับ 0.468 ต่อปริมาณการผลิตรถยนต์ในประเทศเท่ากับ 0.420 ต่อปริมาณการผลิตเหล็กแผ่นรีดเย็นในประเทศเท่ากับ 0.255 และต่อปริมาณการนำเข้าเหล็กแผ่นรีดร้อนเท่ากับ 0.484 ในปี พ.ศ. 2549 ส่วนผลกระทบของภาษีตอบโต้การทุ่มตลาดไม่ค่อยมีผลเท่าที่ควรเพราะอุตสาหกรรมเหล็กสำเร็จรูปขนาดใหญ่ในประเทศส่วนใหญ่เป็นบริษัทร่วมทุนจากญี่ปุ่น ได้ใช้เหตุผลทางด้านคุณภาพในการนำเข้าเหล็กแผ่นรีดร้อนเป็นปริมาณมากโดยการต่อรองจากทางสภาหอการค้าและรัฐบาลญี่ปุ่น

กิตติพงษ์ สรรพพชดาญาณ (2551) ศึกษาเรื่อง *ปัจจัยกำหนดราคาทองแท่งในประเทศไทย* มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงของราคาทองคำแท่งขายในประเทศไทย ซึ่งมีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ราคาทองคำแท่งในประเทศไทย อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ราคาทองคำแท่งตลาดลอนดอน อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงในช่วงเวลาก่อนหน้า ดัชนีราคาผู้บริโภค และราคาน้ำมันดิบดูไบ โดยใช้ข้อมูลแบบทศนิยมเป็นข้อมูลรายไตรมาส ตั้งแต่ไตรมาส 2 ปี พ.ศ. 2545 ถึงไตรมาส 3 ปี พ.ศ. 2551 มาทำการวิเคราะห์โดยผลการวิเคราะห์โดยใช้วิธีวิเคราะห์ถดถอยและประมาณค่าด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares--OLS) โดยมีแบบจำลองที่ใช้ในการศึกษาดังนี้

$$\begin{aligned} \text{GOLD} = & -10112.87 + 167.0724\text{EX} + 15.2358\text{LBMA} - 225.0377\text{REAL}_{t-1} \\ & (-3.3919)^{***} \quad (5.9127)^{***} \quad (20.3238)^{***} \quad (-4.3254)^{***} \\ & + 53.9241\text{CPI} - 14.1934\text{DUBAI} + 0.3422\text{AR}(1) \\ & (2.1141)^{**} \quad (-2.1080)^{**} \quad (1.4607) \end{aligned}$$

<i>R</i> Squared	=	0.9985
Adj. <i>R</i> Squared	=	0.9980
D. W.	=	1.9851
<i>F</i> Statistic	=	2049.995

ตัวเลขในวงเล็บคือค่า t Statistics

**มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

***มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อราคาทองคำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 167.0724 และมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับราคาทองชายค่าแห่งในประเทศ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ ราคาทองคำแท่งตลาดลอนดอน มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 15.2358 และมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับราคาทองชายค่าแห่งในประเทศ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงในช่วงเวลาก่อนหน้า มีความสัมพันธ์เท่ากับ -225.0377 และมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับราคาทองชายค่าแห่งในประเทศ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ ดัชนีราคาผู้บริโภค (consumer price index) มีค่าสัมประสิทธิ์กับ 53.9241 และมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับราคาทองชายค่าแห่งในประเทศ เป็นไปตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ ราคาน้ำมันดิบดูไบ มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -14.1934 และมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับราคาทองชายค่าแห่งในประเทศซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้

วรรณภา พรหมมา (2551) ศึกษาเรื่อง การส่งผ่านของอัตราแลกเปลี่ยนต่อราคาสินค้านำเข้าของประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนที่ส่งผลกระทบต่อราคาสินค้านำเข้า โดยพิจารณาถึงความสัมพันธ์ของราคาสินค้านำเข้า อัตราแลกเปลี่ยน และราคาสินค้าโลก รวมถึงพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การส่งผ่านของอัตราแลกเปลี่ยนที่เกิดขึ้นใช้ข้อมูลทศวรรษเดือน ตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2543 ถึง เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2550 โดยประมาณค่าด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares--OLS) จำนวนค่าสถิติ จากนั้นพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การส่งผ่านของอัตราแลกเปลี่ยนที่มีผลต่อราคาสินค้านำเข้า โดยมีแบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้

$$\begin{aligned} \Delta pm_t = & 0.0108 + 0.8588\Delta er_t + 0.0262\Delta er_{t-1} + 0.0030\Delta p_w_t \\ & (3.8458)^{***} \quad (14.2331)^{***} \quad (0.4003) \quad (2.6498)^{**} \\ & + 0.0009\Delta p_w_{t-1} \\ & (0.8773) \end{aligned}$$

R Squared = 0.8729

Adj. R Squared = 0.8592

D. W. = 1.9929

F Statistic = 63.5447

SE of Regression = 0.0056

ตัวเลขในวงเล็บคือค่า *t Statistics*

**มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

***มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

ผลการศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ของการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้านำเข้าของประเทศไทยกับการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยน มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ด้วยระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.8588 และความสัมพันธ์ของการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้านำเข้าของประเทศไทยกับการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้าในต่างประเทศ และมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ด้วยระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.0030 สำหรับความสัมพันธ์ของการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้านำเข้าของประเทศไทยกับการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนที่ล่าช้า 1 ช่วงเวลาและการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้าในต่างประเทศที่ล่าช้า 1 ช่วงเวลา มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ผลการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์การส่งผ่านของอัตราแลกเปลี่ยนต่อราคาสินค้านำเข้า ในระยะสั้นถ้าอัตราแลกเปลี่ยนเปลี่ยนแปลงไปเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ราคาสินค้านำเข้าจะเปลี่ยนแปลงในทิศทางเดียวกันทันทีในช่วงเวลาเดียวกัน ร้อยละ 0.8729 และราคาสินค้านำเข้าจะเปลี่ยนแปลงมากขึ้น

เมื่อเวลาผ่านไป โดยในระยะยาวถ้าอัตราแลกเปลี่ยนเปลี่ยนแปลงไปเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ราคาสินค้านำเข้าจะเปลี่ยนแปลงร้อยละ 0.8850 ในระยะยาว (long-run pass-through coefficient) เป็นการส่งผ่านแบบไม่สมบูรณ์ (incomplete pass-through) โดยข้อสรุปจากการศึกษาครั้งนี้พบว่า ในกรณีของประเทศไทยซึ่งใช้กรอบการดำเนินนโยบายการเงินเป็นแบบ Inflation Targeting ถ้าอัตราเงินเฟ้อเกิดจากต้นทุนในการผลิตสินค้าสูงขึ้น (cost-push inflation) โดยมีปัจจัยหลักเกิดจากราคาสินค้านำเข้าหรือที่เรียกกันว่า Imported Inflation แล้ว จะมีข้อจำกัดเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการดำเนินนโยบายการเงินแบบนี้อยู่ค่อนข้างมาก ดังนั้นผู้เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการส่งผ่านของอัตราแลกเปลี่ยนต่อราคาสินค้านำเข้าของประเทศไทยให้มากขึ้น เพื่อให้สามารถกำหนดนโยบายในประเทศได้อย่างเหมาะสม และบรรลุเป้าหมายได้อย่างแท้จริง

สุภาพ ชูชื่น (2552) ศึกษาเรื่อง *ราคาขายแผ่นนมควั่นชั้น 3 ในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย* มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการเคลื่อนไหวของราคาขายแผ่นนมควั่นชั้น 3 ในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยและพยากรณ์ถึงแนวโน้มของราคาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต วิธีที่ใช้ในการศึกษา คือ วิธีทางสถิติวิเคราะห์โดยใช้สมการถดถอยวิธีกำลังสองน้อยที่สุดแบบธรรมดา ใช้ข้อมูลทุติยภูมิรายเดือน ตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2548 ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2550 โดยมีแบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้

$$\begin{aligned}
 PE &= -61.7330 + 1.7090EXY + 0.2886TOC + 0.1251FOB \\
 &\quad (-13.572)^{***} \quad (13.255)^{***} \quad (46.214)^{***} \quad (5.957)^{***} \\
 &\quad + 1.20E-05QEX + 0.8589AR(1) \\
 &\quad \quad (3.208)^{***} \quad (9.8058)^{***}
 \end{aligned}$$

<i>R</i> Squared	=	0.9988
Adj. <i>R</i> Squared	=	0.9986
D. W.	=	2.0219
<i>F</i> Statistic	=	5356.432

ตัวเลขในวงเล็บคือค่า t Statistics

***มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

ผลการศึกษาพบว่า ราคาขายแผ่นรมควันชั้น 3 ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยมีความสัมพันธ์กับอัตราแลกเปลี่ยนสกุลเงินบาทต่อเยนญี่ปุ่น ราคาขายแผ่นรมควันชั้น 3 ตลาดสินค้าโภคภัณฑ์โตเกียว (TOCOM) ราคาขายแผ่นรมควันชั้น 3 F.O.B ท่าเรือกรุงเทพ และปริมาณการส่งออกยางธรรมชาติของประเทศไทยในทิศทางเดียวกัน ระดับความสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ซึ่งผลการศึกษตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนการพยากรณ์แนวโน้มของราคาขายแผ่นรมควันชั้น 3 ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย ในช่วงเดือนมกราคม พ.ศ. 2551 ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2551 มีแนวโน้มของราคาเพิ่มขึ้น แต่ก็มี ความผันผวนของราคาสูง

นิตินิยมธรรม (2553) ศึกษาเรื่อง *ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อราคาขายส่งข้าวหอมมะลิในตลาดกรุงเทพมหานคร* มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อราคาขายส่งข้าวหอมมะลิในตลาดกรุงเทพมหานคร โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิรายเดือน ตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2545 ถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2552 ซึ่งมีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ราคาขายส่งข้าวหอมมะลิในตลาดกรุงเทพมหานคร ณ เดือนที่ผ่านมา ราคาส่งออก F.O.B. ของข้าวหอมมะลิในเดือนปัจจุบัน ปริมาณผลผลิตข้าวสารรวมในเดือนปัจจุบัน ปริมาณส่งออกข้าวหอมมะลิรวมในเดือนปัจจุบัน โดยใช้การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยวิธีการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงซ้อนด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares--OLS) โดยมีแบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{PBRICE}_t = & 1089.913 + 0.562\text{PBRICE}_{t-1} + 0.316\text{PFOBRICE}_t \\
 & (1.321) \quad (6.157)^{***} \quad (4.677)^{***} \\
 & + 0.093\text{QSRICE}_t + 2.284\text{QEXRICE}_t + 0.244\text{AR}(1) \\
 & (1.137) \quad (0.808) \quad (2.084)^{**}
 \end{aligned}$$

<i>R Squared</i>	=	0.9387
<i>Adj. R Squared</i>	=	0.9351
<i>D. W.</i>	=	1.9584
<i>F Statistic</i>	=	254.3972

ตัวเลขในวงเล็บคือค่า *t Statistics*

**มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

***มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อราคาขายส่งข้าวหอมมะลิในตลาดกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ราคาขายส่งข้าวสารหอมมะลิในตลาดกรุงเทพมหานครของเดือนที่ผ่านมา ราคาส่งออก F.O.B. ของข้าวหอมมะลิในเดือนปัจจุบัน ที่มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับราคาขายส่งข้าวหอมมะลิในตลาดกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 และปริมาณผลผลิตข้าวสารรวมในเดือนปัจจุบัน ปริมาณส่งออกข้าวหอมมะลิรวมในเดือนปัจจุบันมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับราคาขายส่งข้าวหอมมะลิในตลาดกรุงเทพมหานคร แต่ไม่มีความสำคัญทางสถิติโดยตัวแปรอิสระเหล่านี้เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งเอาไว้